

Epileptický záchvat

Mgr. Petra ŠIMÁNKOVÁ

Mozek

- * Mozek si můžeme představit jako obrovský shluk miliard nervových buněk (neuronů), které jsou vzájemně propojeny nervovými vlákny.
- * Neurony mezi sebou komunikují přes tato vlákna, kterými se šíří elektrické signály. Jde o extrémně složitou informační síť

Příčiny epilepsie

- * Vlastní příčinou epilepsie je situace, kdy se v mozku vyskytuje skupinka buněk, které za určitých okolností vyšlou do „sítě“ elektrický signál, který se v ní začne šířit a dočasně naruší její funkci.
- * Nastává elektrický zkrat.
- * Epilepsie může být vrozená, kdy během vývoje mozku vznikla defektní ložiska, a získaná. Získaná epilepsie vznikla za předpokladu, že během života člověka došlo k nějakému poškození části mozkové tkáně. Příčin tohoto poškození je celá řada.

Epilepsie

- * Příčinou křečové aktivity je nenormální elektrická aktivita některých mozkových buněk (neuronů), která se začne šířit po mozku a způsobí příznaky záchvatu.
- * Tato nenormální aktivita nemusí mít jasnou příčinu, nebo je spojená s různými onemocněními mozku. Kromě určitého předpokladu se většinou vyskytuje nějaký spouštěcí faktor, který vznik záchvatu zahájí (nedostatek spánku, práce na PC, alkohol, blikající světlo, apod.).

Možnosti poškození mozkové buňky

- * Mozkové buňky mohou být poškozeny i při úrazu hlavy, při porodu v rámci asfyxie dítěte, po mozkové mrtvici, při infekcích (záněty mozkových plen, záněty mozku), při mozkových nádorech (spíše u nezhoubných), u chronického alkoholizmu apod.
- * Po všech těchto stavech může začít docházet k opakovaným epileptickým záchvatům.

FÁZE EPI ZÁCHVATU – GRAND MALL

Nejčastěji se jedná o záchvat, který je doprovázený dvěma typy křečí. Celý záchvat probíhá v několika fázích.

- * Padne na zem. Nejdříve se tělo pacienta propne do tvaru „luku“. Následují prudké záškuby končetin a celého těla.
- * Postižený často vykřikne a kácí se v bezvědomí k zemi. V této chvíli roste riziko nebezpečí poranění pacienta při pádu. Dále se dostavují první křeče, kdy dochází k napnutí celého těla. U pacienta se objevuje i pěna u úst a v důsledku nedostatku kyslíku epileptik zmodrá.

FÁZE EPI ZÁCHVATU – GRAND MAL

- * Tělo začínají ovládat i další křeče. Pacient sebou hází a prudce pohybuje končetinami. Pokud se zrovna nachází v užším místě nebo poblíž nějakého tvrdého předmětu, hrozí velké nebezpečí poranění. Při záchvatu se člověk i často pomočí, kousne nebo v nejhorším případě se dusí zapadlým kořenem jazyka.
- * Celý záchvat končí. Pacient se nadechne, propne celé tělo a chvíli nedýchá. Následuje uvolnění, samovolný výdech a člověku se vrací i přirozená barva. Protože se zvýšená elektrická aktivita v mozku „vybila“, pacient zůstává zhroucený na zemi v bezvědomí. Probírání trvá často i desítky minut.

Po záchvatu

- * Po probuzení je pacient zmatený a dezorientovaný. Přechází sem a tam nebo se stále upravuje. Pomalu se navrácí do normálního stavu.
- * Nepouštět samotného pryč!!

První pomoc – grand mal

- * Odstraňte všechny předměty z dosahu pacienta.
- * Položte epileptikovi pod hlavu alespoň kus oděvu. Zamezíte bouchání hlavy o dlažbu během záchvatu.
- * Nebraňte křečím ani záškubům těla. Při použití větší síly můžete nemocného poranit.
- * Nikdy nekládejte pacientovi žádný předmět do úst!
- * Po odeznění záchvatu ho uložte na bok a zakloňte mu hlavu.
- * Zjistěte, jestli se epileptik během záchvatu nezranil. Zaměřte se hlavně na oblast hlavy. Pokud si všimnete otevřeného poranění – ošetřete dle stavu zranění
- * Zavolejte rychlou záchrannou službu.

PP

- * Pokud je to možné, vhodné je podání injekčního benzodiazepinu – pouze indikace lékaře!!
- * V opakovaných případech záchvatu – per rektum diazepam, který může křeče zklidnit (i v domácím prostředí).
- * Při potvrzení diagnózy epilepsie jsou nemocní sledováni neurology a léčeni pravidelnou dávkou antiepileptik.

Petit mal

- * **Absence** - je typický pro dětský věk.
- * Dítě při něm jakoby ztratí pozornost a zadívá se do prázdna, předměty mu vypadnou z ruky. Záchvat trvá velmi krátkou dobu, postižený jedinec během něj nereaguje na okolí a po probnutí se na dobu záchvatu nepamatuje. K pádům ani ke křečím obvykle nedochází.
- * **Částečné (parciální) křečové záchvaty** - U těchto záchvatů dochází k třesu určité části těla, vědomí bývá zachováno. Tyto záchvaty mohou v určitých případech přirozeně přejít do myoklonického záchvatu.

Aura před záchvatem

- * Aura je zvláštní stav, který může vznikat několik vteřin před začátkem záchvatu. Jde dost těžko popsat. Dotyčný se někdy cítí "divně", relativně častá je aura jako čichová halucinace, kdy člověk začne cítit zápach spálené gumy.
- * Existuje i aura optická, kdy nemocný vidí záblesky, pocitová aura - brnění částí těla, sluchová - slyšení zvuků, hlasů, apod.
- * **Status epilepticus** označuje sérii mnoha epileptických záchvatu (obvykle tonicko-klonických), které probíhají těsně po sobě. Stav ohrožuje nemocného možným vznikem otoku mozku a smrtí.

Děkuji za pozornost

* Uvidíme se příště!